

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม 2568

รูปแบบการบริหารเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์โรงเรียนสาธิต

สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

THE ADMINISTRATIVE MODEL FOR ACADEMIC WORK PRODUCTION
OF FACULTY MEMBERS IN DEMONSTRATION SCHOOLS UNDER
THE MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE, RESEARCH
AND INNOVATION IN THE BANGKOK METROPOLITAN AREA

ธำปนา ถาวร*, ศักดิ์ชัย นิรันทุทธิ

Thapana Thaworn*, Sakchai Nirunthawee

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

Educational Administration Program, College of Management, University of Phayao

*Corresponding Author e-Mail: Thapana_ku65@hotmail.com

(Received: 2025, September 25; Revised: 2025, December 4; Accepted: 2025, December 17)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร 2) ตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตดังกล่าวกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตในบริบทของสถาบันการศึกษาในกำกับของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลงานทางวิชาการ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดแนวทางการบริหารที่สอดคล้องกับความต้องการของคณาจารย์และมาตรฐานทางวิชาการ ตลอดจนสามารถใช้เป็นแนวทางเชิงนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตในอนาคต

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร; การผลิตผลงานทางวิชาการ

ABSTRACT

This academic article aims to: 1) investigate the factors influencing the production of academic works among faculty members of demonstration schools under the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation in Bangkok; 2) examine the theoretical model of factors affecting the management for academic productivity of faculty members in these demonstration schools in relation to empirical data; and 3) assess the appropriateness and feasibility of the management model for enhancing academic productivity of faculty members within the context of institutions supervised by the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. The findings highlight the significance of both internal and external factors related to academic work production, which serve as a crucial foundation for formulating management approaches aligned with the needs of faculty members and academic standards. Furthermore, the study provides policy-oriented implications that can contribute to improving the quality of academic management in demonstration schools, as well as supporting the long-term development of higher education institutions in Thailand.

Keywords: administrative model; academic work production

บทนำ

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ (knowledge-based economy) การผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์กลายเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพทางวิชาการของสถานศึกษาและขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในภาพรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนสาธิต ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเป็นต้นแบบด้านการจัดการศึกษา วิจัย และพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ จึงเป็นประเด็นสำคัญที่สะท้อนถึงศักยภาพขององค์กรและคุณภาพของบุคลากร ศิริพร บุญชู (2564, หน้า 24) ทั้งนี้การผลิตผลงานทางวิชาการยังเกี่ยวเนื่องกับการประเมินวิทยฐานะของครู การรับรองมาตรฐานวิชาชีพ และการพัฒนาทางวิชาการอย่างยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2563, หน้า 36) ดังนั้นการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารที่เอื้อต่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จึงมีความสำคัญในระดับองค์กรรวมทั้งในเชิงนโยบายการศึกษา การบริหารจัดการองค์กร และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระยะยาว นอกจากนี้การผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์นับเป็นภารกิจหลักของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและโรงเรียนในกำกับของสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนสาธิต ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการเป็นต้นแบบของการจัดการศึกษาในระดับก่อนอุดมศึกษา โรงเรียนสาธิตจึงมี

บทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา และเป็นพื้นที่ต้นแบบในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนที่สามารถถ่ายทอดและขยายผลได้ในระดับประเทศ จึงเห็นว่าการผลิตผลงานทางวิชาการในบริบทของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตไม่ได้เป็นเพียงภารกิจที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญหรือความก้าวหน้าทางวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังเป็นภารกิจหลักที่สะท้อนถึงบทบาทของครูในฐานะนักวิชาการและนักวิจัย โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทยซึ่งกำลังเผชิญกับความท้าทายด้านคุณภาพการศึกษาและความเหลื่อมล้ำทางการเรียนรู้ การเสริมสร้างขีดความสามารถทางวิชาการให้แก่ครูผู้สอนจึงนับเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 79)

จากการดำเนินงานของโรงเรียนสาธิตในประเทศไทยปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา และสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูผู้สอน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565, หน้า 69; สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564, หน้า 58) อย่างไรก็ตามแม้ว่าคณาจารย์ในโรงเรียนสาธิตจะมีศักยภาพด้านวิชาการและมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรจากมหาวิทยาลัยต้นสังกัด แต่การผลิตผลงานทางวิชาการในหลายแห่งกลับยังมีแนวโน้มต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายเชิงนโยบายหรือศักยภาพที่ควรจะเป็น (สถาบันวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2564, หน้า 45) โรงเรียนสาธิตนับเป็นสถานศึกษาที่มีลักษณะพิเศษคือ เป็นทั้งสถานศึกษาที่ให้การเรียนการสอนในระดับพื้นฐาน และเป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนักศึกษาครู รวมถึงเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาในด้านการศึกษาก็ด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563, หน้า 89) ด้วยเหตุนี้คณาจารย์ในโรงเรียนสาธิตจึงต้องมีบทบาททั้งในฐานะของผู้สอน ผู้วิจัย และพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกสอน ซึ่งเป็นภารกิจที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และความรับผิดชอบในระดับสูง แม้จะมีศักยภาพในด้านต่าง ๆ แต่อุปสรรคสำคัญที่ส่งผลให้การผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในโรงเรียนสาธิตยังไม่ถึงเป้าหมายเชิงนโยบาย ได้แก่ ภาระงานการสอนที่มากเกินไป การขาดเวลาในการทำวิจัย และการไม่มีแรงจูงใจที่เพียงพอ เช่น ค่าตอบแทน ผลประโยชน์จากการเลื่อนตำแหน่ง หรือโอกาสในการเผยแพร่ผลงานในเวทีระดับชาติและนานาชาติ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านการบริหารจัดการ เช่น การไม่มีระบบสนับสนุนที่ชัดเจน ขาดการส่งเสริมด้านทุนวิจัย การฝึกอบรม หรือที่ปรึกษาด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง นโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของครูในด้านวิชาการจึงยังไม่สามารถแปรเปลี่ยนเป็นผลลัพธ์ที่ชัดเจนในระดับปฏิบัติการ โดยเฉพาะในโรงเรียนสาธิตที่ยังไม่มีระบบการบริหารจัดการด้านวิจัยที่เข้มแข็ง แม้ว่าจะมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากร เช่น ห้องสมุด ฐานข้อมูลวิจัยหรือบุคลากรจากมหาวิทยาลัยต้นสังกัด แต่การนำทรัพยากรเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ยังคงเป็นเรื่องที่ท้าทาย ยิ่งไปกว่านั้นคณาจารย์จำนวนไม่น้อยยังขาดความมั่นใจในด้านการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการตั้งโจทย์วิจัย การออกแบบเครื่องมือ และการเขียนบทความวิชาการเพื่อการตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม 2568

ที่ได้รับการยอมรับ ส่งผลให้การผลิตผลงานทางวิชาการในโรงเรียนสาธิตส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับพื้นฐาน เช่น รายงานการวิจัยในชั้นเรียน หรือผลงานนวัตกรรมที่ยังไม่ผ่านกระบวนการประเมินคุณภาพหรือการเผยแพร่ในระดับกว้าง การกีดกันที่ซ้อนทับกันระหว่างการสอนและการวิจัย ยังทำให้คณาจารย์ไม่สามารถแบ่งเวลาหรือพลังงานเพื่อพัฒนาผลงานเชิงวิชาการได้อย่างเต็มที่ และเมื่อไม่มีการสนับสนุนหรือแรงจูงใจจากฝ่ายบริหารหรือหน่วยงานต้นสังกัด จึงทำให้เกิดความรู้สึกว่าการทำวิจัยเป็น “ภาระงานเพิ่มเติม” มากกว่าจะเป็น “โอกาสในการพัฒนา” สิ่งนี้ส่งผลให้คณาจารย์ขาดทัศนคติเชิงบวกต่อการผลิตผลงานทางวิชาการ การส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในโรงเรียนสาธิตจึงควรเริ่มต้นจากการทบทวนโครงสร้างการบริหารงานภายในให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรมีการจัดสรรเวลาให้แก่ครูสำหรับการทำวิจัยอย่างจริงจัง พร้อมทั้งจัดตั้งหน่วยสนับสนุนด้านการวิจัยในโรงเรียน เช่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน หรือคณะกรรมการพัฒนาวิชาการที่มีหน้าที่ชัดเจนในการผลักดันและติดตามการผลิตผลงานของครู นอกจากนี้ยังควรมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ พร้อมระบบรางวัลและแรงจูงใจที่เหมาะสม เช่น การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนวิทยฐานะ หรือการมอบทุนวิจัยสนับสนุนครูที่มีผลงานโดดเด่น รวมทั้งควรมีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัย และองค์กรภายนอก เพื่อเปิดโอกาสให้คณาจารย์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ผู้เขียนจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพในบริบทของโรงเรียนสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะสามารถนำไปสู่การพัฒนาแนวทางหรือข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมการผลิตผลงานวิชาการของคณาจารย์อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร กับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการบริหารเพื่อสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์โรงเรียน สาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารวิชาการ และวารสารทางวิชาการ เพื่อนำมา กำหนดกรอบแนวคิด (conceptual framework) และเรียบเรียงประเด็นเนื้อหาของการศึกษา ดังนี้

รูปแบบการบริหาร (administrative model) กระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การประสานงาน และการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้คณาจารย์สามารถผลิตผลงานทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมแนวทาง กลยุทธ์ ขั้นตอน และบทบาทของผู้บริหาร ในโรงเรียนสาธิตภายใต้บริบทของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม **การบริหารแบบมีส่วนร่วม** แนวทางการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร โดยการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมิน และร่วมปรับปรุงงาน ซึ่งช่วยเพิ่มแรงจูงใจและประสิทธิภาพในการทำงานของทีมงาน **การผลิตผลงานทางวิชาการ (academic work production)** กระบวนการสร้างสรรค์ จัดทำกรวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน หรือการเขียนและเผยแพร่บทความวิชาการและวิจัยทั้งในรูปแบบของบทความวิจัย หนังสือ ตำรา คู่มือ รายงานวิจัย หรือนวัตกรรมเพื่อการศึกษาที่ได้รับการรับรอง ความต่อเนื่องและความก้าวหน้าในสายวิชาชีพ

คณาจารย์ของโรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (faculty members demonstration school MHEI) บุคลากรทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ในโรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่สอนนักเรียนระดับก่อนอุดมศึกษา และมีภารกิจด้านการวิจัยและการผลิตผลงานทางวิชาการควบคู่ไปกับการสอน สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นภายใต้การดูแลของสถาบันอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการเรียนการสอน และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและส่งเสริมการดำเนินงานด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ซึ่งมีโรงเรียนสาธิตบางแห่ง อยู่ในสังกัดหรือการกำกับดูแล เช่น โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย

โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (demonstration school MHEI in Bangkok area) เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียนสาธิตที่อยู่ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นขอบเขตพื้นที่การเก็บข้อมูลและดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ฝ่ายมัธยม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ฝ่ายมัธยม และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ฝ่ายมัธยม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานทางวิชาการ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยที่ได้เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความรู้ ทักษะด้านการวิจัย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การจัดการตนเอง และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนจากหน่วยงานและองค์กร เครือข่ายทางวิชาการ ระบบส่งเสริมแหล่งทรัพยากร และความคาดหวังจากหน่วยงาน **ปัจจัยภายใน (internal factors)** (Bandura, 1997, p. 23) เป็นลักษณะเฉพาะตัว ความรู้ ความสามารถ ทักษะ หรือแรงขับทางจิตใจที่มีอยู่ในตัวของคณาจารย์เอง ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและความสามารถในการดำเนินกระบวนการผลิตผลงานทางวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายดังนี้ **1) ความรู้ด้านการวิจัย** ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ และขั้นตอนของการวิจัย รวมถึงทักษะในการกำหนดปัญหาวิจัย การตั้งวัตถุประสงค์ การออกแบบการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานวิจัย ความรู้ด้านนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถตีความผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ **2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์** แรงขับเคลื่อนทางจิตใจที่ผลักดันให้คณาจารย์มีความพยายาม มุ่งมั่น และตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายของการทำวิจัย ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ หรือการสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้ แรงจูงใจนี้เป็นปัจจัยภายในที่ช่วยให้คณาจารย์ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และสามารถรักษาความต่อเนื่องในการผลิตผลงานทางวิชาการได้จนสำเร็จ **3) ความเชื่อมั่นในตนเอง** การที่คณาจารย์มีความมั่นใจในศักยภาพ ความสามารถ และการตัดสินใจของตนเองในการดำเนินงานผลิตผลงานทางวิชาการ ซึ่งความเชื่อมั่นนี้ส่งผลต่อการกล้าคิด กล้าทำ กล้านำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ และสามารถเผชิญกับคำวิจารณ์หรือตอบข้อซักถามทางวิชาการได้อย่างมีเหตุผล คณาจารย์ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมักมีแนวโน้มที่จะสร้างสรรค์ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและมีอัตลักษณ์เฉพาะตน **4) การมุ่งอนาคตทางวิชาการ** กระบวนการทางความคิดที่บุคคลใช้ในความคิด การคาดการณ์ และวางแผนเกี่ยวกับเป้าหมายทางการศึกษาและเส้นทางวิชาชีพในอนาคต โดยบุคคลจะเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมในปัจจุบันกับผลลัพธ์ในระยะยาว อาจเป็นความสำเร็จด้านการเรียน การเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ การผลิตผลงานวิจัย หรือการเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่ง บุคคลที่มีการมุ่งอนาคตทางวิชาการในระดับสูง มักมีความสามารถในการวางแผน มีความพากเพียร อดทน และสามารถยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะสั้น เพื่อมุ่งสู่ผลสำเร็จในระยะยาว **ปัจจัยภายนอก (external factors)** สิ่งแวดล้อมภายนอกตัวคณาจารย์ที่อยู่ในรูปของโครงสร้างระบบ บริบทขององค์กร สภาพสังคม ตลอดจนโอกาสและข้อจำกัดที่เอื้อต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการวิจัย ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการผลิตผลงานทางวิชาการของบุคลากรทางการศึกษา โดยสามารถจำแนกองค์ประกอบสำคัญได้ดังนี้ **1) การสนับสนุนจากหน่วยงาน** การจัดให้มีนโยบาย วัสดุทัศนียภาพ ยุทธศาสตร์ และแนวทางขององค์กรที่ส่งเสริมให้เกิดการผลิตผลงานทางวิชาการ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ ทุนวิจัย เวลาในการทำวิจัย และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ฐานข้อมูลวิจัย ฯลฯ การสนับสนุนที่เพียงพอและเหมาะสมจากหน่วยงานจะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการวางแผนและดำเนินการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

2) เครือข่ายทางวิชาการ การมีปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย หรือกลุ่มวิจัยทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เช่น การมีพี่เลี้ยง (mentor) ทางวิชาการ การเข้าร่วมชุมชนนักปฏิบัติ (CoPs) หรือการสร้างพันธมิตรเชิงวิชาการกับสถาบันอื่น เครือข่ายเหล่านี้ช่วยให้ผู้วิจัยได้รับคำปรึกษา แรงบันดาลใจ และโอกาสในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มคุณภาพของการผลิตผลงานทางวิชาการ **3) ตัวแบบทางสายงานวิชาการ** ต้นแบบทางสายงานวิชาการ คือบุคคลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งสามารถเป็นแนวทางให้ผู้อื่นได้เรียนรู้ เลียนแบบ และใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาเส้นทางอาชีพของตนเองในสายงานวิชาการและเพิ่มความระมัดระวังในการดำเนินงานต่อการผลิตผลงานทางวิชาการ

ตัวแปรตามของการผลิตผลงานทางวิชาการ ผลลัพธ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงานด้านวิชาการของคณาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียนสาธิต ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการพัฒนานวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับประเทศ การศึกษาตัวแปรตามนี้มีเป้าหมายเพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการ การสนับสนุน และปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของคณาจารย์ สามารถจำแนกตัวแปรตามหลัก ๆ เป็น 3 ด้าน ดังนี้ **1) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน** ผลงานที่เกิดจากการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนหรือในบริบทของการเรียนการสอน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน งานวิจัยในลักษณะนี้อาจเป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ งานวิจัยเชิงประเมิน หรือการทดลองใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ โดยมีพื้นฐานจากปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในบริบทจริงด้านหนังสือ ตำรา และเอกสารทางวิชาการ **2) การเขียนและเผยแพร่บทความทางวิชาการ** บทความที่เกิดจากการค้นคว้าศึกษา หรือวิจัยองค์ความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลการเรียนรู้ หรือข้อค้นพบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาชีพ หรือองค์ความรู้เฉพาะด้านของคณาจารย์ บทความเหล่านี้สามารถเผยแพร่ในวารสารวิชาการ การประชุมทางวิชาการ หรือแหล่งเผยแพร่อื่น ๆ ที่มีการประเมินคุณภาพ **3) การสร้างนวัตกรรมเพื่อการศึกษา** การพัฒนาหรือออกแบบสิ่งใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ลดปัญหาทางการศึกษา หรือเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ ผลงานนวัตกรรมอาจเป็นสื่อการสอนดิจิทัล ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โมเดลการเรียนรู้ หรือเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Kemmis & McTaggart, 2005, p. 44)

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์เป็นประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในวงการวิชาการต่างประเทศ โดยเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย และเอเชียตะวันออก ล้วนมุ่งสร้างระบบสนับสนุนให้คณาจารย์สามารถผลิตงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยจากต่างประเทศเหล่านี้เป็นฐานความรู้สำคัญที่ช่วยให้เข้าใจ บทบาทของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของคณาจารย์ได้อย่างเป็นระบบและลึกซึ้ง

มากยิ่งขึ้น ในด้านปัจจัยภายใน งานวิจัยของ Bandura (1997, p. 72) ชี้ให้เห็นว่าความรู้และทักษะด้านการวิจัยเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการสร้าง self-efficacy ซึ่งเป็นความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และเป็นตัวกำหนดความพยายาม ความมุ่งมั่น และความต่อเนื่องในการทำงานวิชาการ ขณะที่ยังมีงานศึกษาของ Green & Hutchinson (2014, p. 274) ในสหรัฐอเมริกายืนยันว่าอาจารย์ที่มีความชำนาญด้านระเบียบวิธีวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลมีแนวโน้มผลิตผลงานวิจัยได้มากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้แนวคิดของ McClelland (1985, p. 98) ยังระบุว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นพลังผลักดันสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ และเอาชนะอุปสรรคระหว่างกระบวนการทำวิจัย สอดคล้องกับ Ruiz & Jimenez (2018, p.1004-1006) ในสเปนที่พบว่าแรงจูงใจภายในส่งผลต่อการผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่าแรงจูงใจจากภายนอก ขณะเดียวกันงานวิจัยของ Pajares (2002, p. 15) และ Klassen & Chiu (2010, p. 742) แสดงให้เห็นว่าคณาจารย์ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมักมีความคิดริเริ่ม กล้าตัดสินใจ และมีความพร้อมในการเผชิญกับการวิพากษ์อย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้คุณภาพของผลงานสูงขึ้นตามไปด้วย

สำหรับปัจจัยภายนอก งานวิจัยของ Bland & Ruffin (1992, pp. 385-387) อธิบายว่าสภาพแวดล้อมเชิงโครงสร้างขององค์กร เช่น นโยบายการสนับสนุน งบประมาณ ทุนวิจัย เวลา รวมถึงทรัพยากรทางวิชาการเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดประสิทธิภาพการทำวิจัยของคณาจารย์อย่างเด่นชัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Harris & Jones (2020, pp. 243-244) ในออสเตรเลียที่พบว่าโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่มีระบบสนับสนุนด้านการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรมจะมีจำนวนผลงานวิชาการมากกว่าหน่วยงานที่ไม่มีการสนับสนุนดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้ง Katz & Martin (1997, pp.5-7) รวมถึง Lee & Bozeman (2005, pp. 673-677) ยังชี้ให้เห็นว่าการมีเครือข่ายทางวิชาการและความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญเป็นปัจจัยสำคัญที่เพิ่มผลิตภาพ (productivity) ของคณาจารย์ โดยงานวิจัยจาก OECD (2020, p. 78) พบว่าการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนวิจัยหรือเครือข่ายทางวิชาการสามารถเพิ่มโอกาสในการตีพิมพ์ผลงานได้สูงขึ้นอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังระบุว่า การมีทรัพยากรด้านเทคโนโลยี การเข้าถึงฐานข้อมูล และโครงสร้างพื้นฐานทางวิชาการที่เพียงพอในสถาบันการศึกษาส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการทำวิจัยและการสร้างนวัตกรรมด้านการเรียนรู้ ในส่วนของผลลัพธ์หรือผลงานวิชาการ งานศึกษาของ Darling-Hammond (2017, p.296) ในสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญกับบทบาทของงานวิจัยในชั้นเรียนที่มีส่วนช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและพัฒนาวิธีการสอน ขณะที่ Hemmings, Hill & Sharp (2013, p. 305) ในออสเตรเลียระบุว่าความร่วมมือเพื่อนครูและ self-efficacy ของผู้สอนเป็นตัวทำนายสำคัญของความสำเร็จในการผลิตบทความวิจัย นอกจากนี้ Fullan (2016, p. 38) ยังสนับสนุนว่าการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนเกิดขึ้นได้ดีเมื่อโรงเรียนมีวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและการทำงานแบบมีอาชีพ

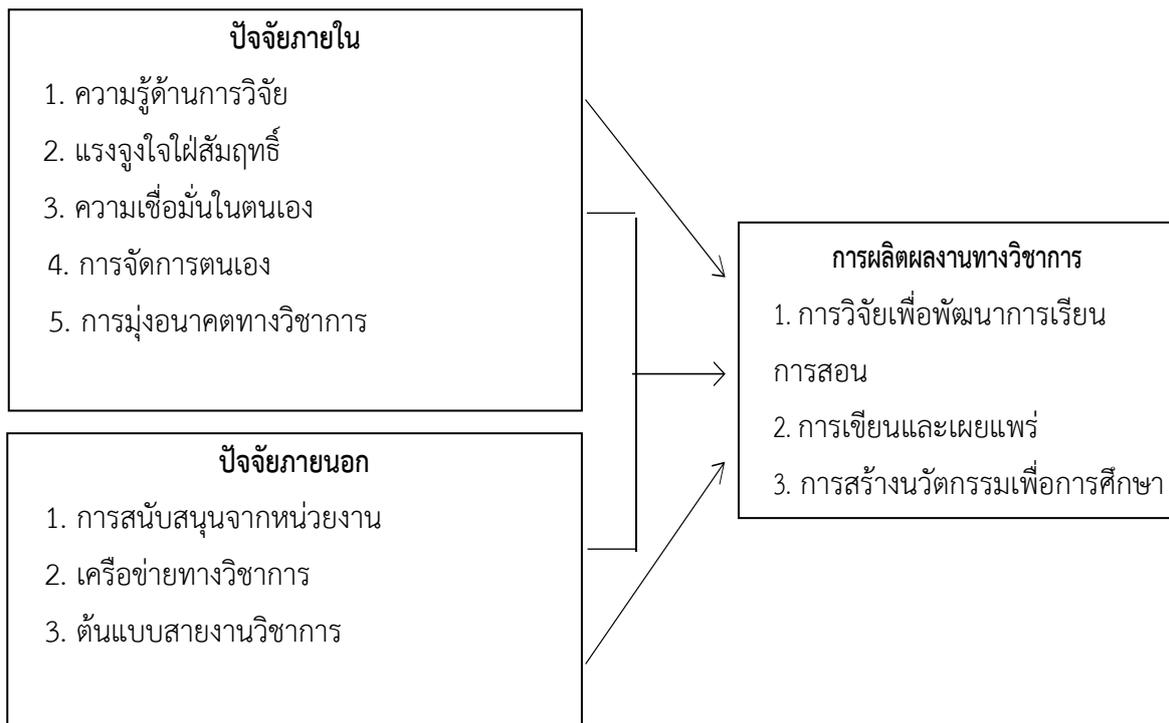
จากงานวิจัยต่างประเทศจำนวนมากสะท้อนให้เห็นความสำคัญของทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์อย่างเป็นระบบ ปัจจัยภายใน เช่น ความรู้ด้านการวิจัย แรงจูงใจ และความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นกลไกสำคัญที่ผลักดันให้คณาจารย์สามารถดำเนินงานวิจัยได้

อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันปัจจัยภายนอก เช่น การสนับสนุนจากองค์กร เครือข่ายทางวิชาการ และโครงสร้างพื้นฐานทางวิจัย เป็นปัจจัยเสริมที่ช่วยให้เกิดการเติบโตขององค์ความรู้และการผลิตผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ การสังเคราะห์งานวิจัยเหล่านี้จึงเป็นฐานที่สำคัญในการวางกรอบแนวคิดของการบริหารเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการในบริบทโรงเรียนสาธิตของไทยอย่างรอบด้านและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

จากการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูล เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (conceptual framework) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 1 การดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการบริหารเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้ **1) ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย 5 ตัวแปร และปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ซึ่งเป็นปัจจัยส่งผลต่อตัวบุคคลและเป็นปัจจัยภายในหน่วยงานและองค์กร และ **2) ตัวแปรตาม** ได้แก่ การผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงจากตัวแปรอิสระซึ่งมีความเชื่อมโยง ดังภาพที่ 1

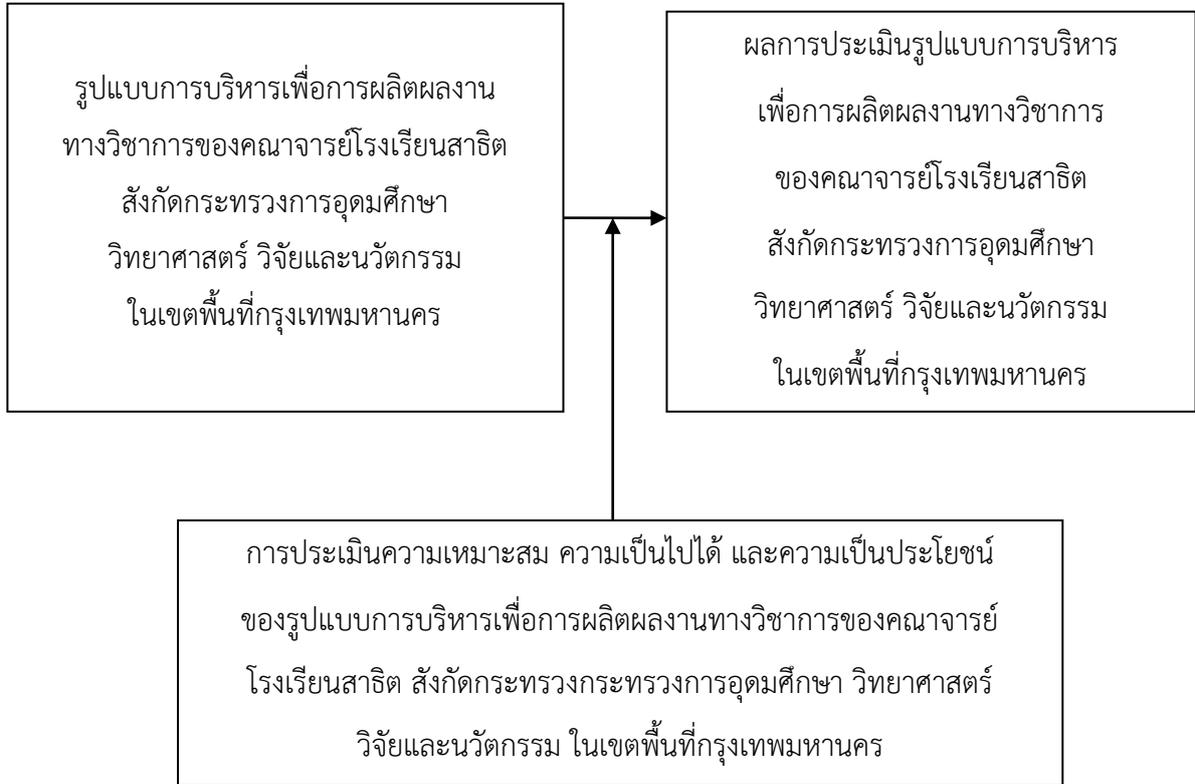

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 2 การดำเนินการวิจัย ระยะที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการ ของคณาจารย์โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์

วิจัยและนวัตกรรม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จากการสังเคราะห์เอกสารและผลจากการศึกษาระยะที่ 1 จากนั้นนำรูปแบบที่ได้ไปประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบซึ่งมีความเชื่อมโยง ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 2

สรุป

การผลิตผลงานทางวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของคณาจารย์ในโรงเรียนสาธิต เนื่องจากโรงเรียนประเภทนี้ทำหน้าที่มากกว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป หากแต่มีบทบาทเป็น “แหล่งต้นแบบด้านนวัตกรรมการเรียนรู้” และ “ห้องทดลองทางการศึกษา” ของมหาวิทยาลัยแม่ข่าย การมีผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพเป็นตัวสะท้อนความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ต่อยอดทฤษฎีทางการศึกษา และขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับประเทศ อย่างไรก็ตามประเด็นสำคัญที่พบอย่างแพร่หลายในโรงเรียนสาธิตของไทยคือ **ภาระงานสอนที่สูงเกินสมดุ** และการต้องรับผิดชอบงานจิปาถะที่มีได้เกี่ยวข้องกับการกิจวิชาการโดยตรง เช่น งานธุรการ งานกิจกรรม งานแข่งขัน งานเอกสาร และงานพิเศษตามนโยบาย ทำให้ครูจำนวนมากไม่สามารถทุ่มเทเวลาและพลังงานให้กับการวิจัยหรือการเขียนผลงานได้เพียงพอ แม้จะมีศักยภาพและแรงจูงใจสูงก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนสาธิตหรือโรงเรียนต้นแบบที่สังกัดมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

พบความทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่างที่มีนัยสำคัญ ด้านความคล้ายคลึงนั้น โรงเรียนลักษณะนี้ทั่วโลกต่างเผชิญแรงกดดันให้ผลิตผลงานทางวิชาการควบคู่ไปกับภารกิจการสอน เนื่องจากต้องทำหน้าที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ สนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัย และเป็นต้นแบบในการพัฒนาหลักสูตรหรือรูปแบบการเรียนรู้ เช่น โรงเรียน laboratory schools ในสหรัฐอเมริกา โรงเรียน (fuzoku schools) ในญี่ปุ่น หรือ demonstration schools ของเกาหลีใต้ ต่างมีภารกิจหลักคล้ายคลึงกับโรงเรียนสาธิตไทยอย่างชัดเจน แต่ในด้านความแตกต่างนั้นพบว่า โรงเรียนในต่างประเทศมักได้รับ **การจัดระบบภาระงานที่ชัดเจนและยืดหยุ่นกว่า** ตัวอย่างเช่น ในสหรัฐและญี่ปุ่น ครูในโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยมักมี “ชั่วโมงสอนที่ลดหลั่นตามภาระวิจัย” (research-teaching balance) ซึ่งเป็นเกณฑ์ตามสัญญางานวิจัยของมหาวิทยาลัยทำให้ผู้สอนสามารถวางแผนการทำงานด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมี “ตำแหน่งทางวิชาการเฉพาะด้านวิจัย” ที่เปิดโอกาสให้ครูเลือกสายงานวิชาชีพระหว่างสายสอน (teaching track) และสายวิจัย (research track) ขณะเดียวกันยังมีระบบสนับสนุนที่เข้มแข็ง เช่น ผู้ช่วยวิจัย งบประมาณวิจัยประจำปี เวลาปลดภาระงานสอน (release time) และศูนย์พัฒนาครูในมหาวิทยาลัยที่ให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนในสิงคโปร์และเกาหลีใต้ โรงเรียนสาธิตได้รับการจัดการแบบ “school-based academic ecosystem” ซึ่งเป็นระบบสนับสนุนในสถานศึกษาเองผ่านการตั้งศูนย์วิจัยย่อย laboratory unit หรือ teaching research center ทำให้ครูไม่ต้องทำงานวิจัยลำพัง แต่ทำในรูปแบบทีมที่มีระบบพี่เลี้ยง (mentorship system) ช่วยลดภาระรายบุคคลและทำให้การสร้างผลงานเชิงวิชาการเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากการเปรียบเทียบนี้กล่าวได้ว่าโรงเรียนสาธิตของไทยกับต่างประเทศต่างเผชิญข้อจำกัดด้านภาระงานสอนเช่นเดียวกัน แต่ความแตกต่างสำคัญอยู่ที่ “โครงสร้างการสนับสนุน” และ “นโยบายบริหารจัดการ” ซึ่งหลายประเทศมีความเป็นระบบและยืดหยุ่นมากกว่า จึงเอื้อต่อการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างมีคุณภาพและความยั่งยืน การผลิตผลงานทางวิชาการมิใช่เพียงภารกิจเชิงวิชาชีพของคณาจารย์เท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจเชิงยุทธศาสตร์ที่สนับสนุนการพัฒนากระบวนการศึกษาของประเทศ โรงเรียนสาธิตจำเป็นต้องได้รับการจัดระบบงานที่เหมาะสม การสนับสนุนด้านวิจัยที่เพียงพอ และการบริหารจัดการที่มุ่งมั่นต่อการสร้างสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่เข้มแข็ง หากมีการพัฒนาระบบดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับแนวปฏิบัติจากนานาชาติ ย่อมช่วยให้คณาจารย์สามารถสร้างสรรค์ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการ และสามารถขับเคลื่อนนวัตกรรมทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน ทั้งในบริบทโรงเรียนสาธิตและระบบการศึกษาไทยโดยรวม

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนด **นโยบายและมาตรฐานเชิงวิชาการ** ที่ชัดเจน ครอบคลุมการวิจัย การพัฒนานวัตกรรม การเรียนการสอน และการเผยแพร่ผลงาน เพื่อสร้างความชัดเจนและเป็นธรรมในการประเมินผล

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม 2568

2. พร้อมทั้งสนับสนุน **ทรัพยากรและงบประมาณ** อย่างเพียงพอ ทั้งทุนวิจัย อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และฐานข้อมูลวิชาการ รวมถึงจัดสรรเวลาให้คณาจารย์สามารถทำวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง

3. การส่งเสริม **เครือข่ายและความร่วมมือทางวิชาการ** ระหว่างโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัย ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ จะช่วยให้คณาจารย์แลกเปลี่ยนความรู้และแนวปฏิบัติที่ดี การจัดตั้งชุมชนการปฏิบัติ (communities of practice) และระบบพี่เลี้ยง (mentorship) สามารถเสริมสร้างแรงจูงใจและเพิ่มศักยภาพในการผลิตผลงาน

4. การกำหนด **ระบบแรงจูงใจและรางวัลเชิงนโยบาย** เช่น การเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ การมอบทุนวิจัยพิเศษ หรือการสนับสนุนการเข้าร่วมเวทีวิชาการ จะช่วยสร้างวัฒนธรรมการทำวิจัยที่เข้มแข็ง และ **พัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ** ผ่านอบรม สัมมนา และคำปรึกษาเชิงวิชาการ จะยกระดับทักษะและความพร้อมในการผลิตผลงานคุณภาพ

5. ควรจัดให้มี **ระบบติดตามและประเมินผลเชิงระบบ** เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารอย่างต่อเนื่อง และเน้น **การบูรณาการเทคโนโลยีและนวัตกรรม** ในกระบวนการผลิตและเผยแพร่ผลงาน **การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนวิชาการ** ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน และการยกย่องความสำเร็จ จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). **นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา**

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2565–2570. กรุงเทพฯ: กระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

ศิริพร บุญชู. (2564). **ทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2564). **รายงานการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย**.

กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2563). **แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู**

และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2565). **มาตรฐานตำแหน่งและ**

แนวทางการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา.

สำนักงานปลัด กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). **นโยบายและจุดเน้นการ**

พัฒนาการอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21: ทิศทางและความ*

ท้าทาย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (ปรับปรุง พ.ศ.*

2563). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.

Bland, C. J., & Ruffin, M. T. (1992). Characteristics of a productive research environment: literature review. *Academic medicine*, *67*(6), pp. 385-397.

Darling-Hammond, L. (2017). Teacher education around the world: What can we learn from international practice?. *European Journal of Teacher Education*, *40*(3), pp. 291-309.

Fullan, M. (2016). *The new meaning of educational change* (5th ed.). New York: Teachers College Press.

Green, B., & Hutchinson, S. (2014). Academic workload and research performance in higher education. *Studies in Higher Education*, *39*(2), pp. 271–286.

Harris, A., & Jones, M. (2020). COVID-19-School leadership in disruptive times. *School Leadership & Management*, *40*(4), pp. 243–247.

Hemmings, B., Hill, D., & Sharp, J.G. (2013). Academic self-efficacy, research productivity and career satisfaction. *Journal of Further and Higher Education*, *37*(2), pp. 295–315.

Katz, J.S., & Martin, B.R. (1997). What is research collaboration?. *Research Policy*, *26*(1), pp. 1–18.

Kemmis, S., & McTaggart, R. (2005). *Participatory action research*. New York: Springer.

Klassen, R.M., & Chiu, M.M. (2010). Effects on teachers' self-efficacy and job satisfaction. *Journal of Educational Psychology*, *102*(3), pp. 741–756.

Lee, S., & Bozeman, B. (2005). The impact of research collaboration on scientific productivity. *Social Studies of Science*, *35*(5), pp. 673-702.

McClelland, D.C. (1985). *Human motivation*. Glenview, IL: Scott, Foresman.

Pajares, F. (2002). Overview of social cognitive theory and of self-efficacy. *Educational Psychology Review*, *14*(1), pp. 1–26.

Organization for Economic Co-operation and Development (OECD). (2020). *Education at a glance 2020: OECD indicators*. Paris: OECD.

Ruiz, C., & Jimenez, M. (2018). Workload, research productivity and academic stress. *Higher Education Research & Development*, *37*(5), pp. 1001–1015.